

PRESEKI

GLASILO TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA
DELA GOZDNEGA GOSPODARSTVA B L E D

(maj)

e 191102501

KAKO SMO POSLOVALI V LETU 1982

S tem prispevkom se želimo še enkrat ozreti nazaj na gospodarjenje v preteklem letu z namenom, da naše delo finančno ovrednotimo in da vidimo, kaj smo

dosegli. Med letom smo vsaj vsake tri mesece preverjali, kako opravljamo naloge, ki smo jih sprejeli s planom in kako se naše delo denarno odraža v dohod-

ku ali akumulaciji. Ker bomo podatke o periodičnih obračunih kmalu pozabili, arhivirali bomo le podatke iz sklepnih računov, jih bomo v zelo kratkem poročilu predstavili.

Mišel vrh

Foto: I. V.

Z izvajanjem programa gospodarske stabilizacije so se občutno poslabšali pogoji gospodarjenja za večino gospodarskih organizacij, med njimi tudi za gozdarske in tudi za nas. Dohodkovni položaj gozdarstva sicer ni slab, če ocenjujemo dosežke neodvisno od dosežkov v prejšnjih letih in še prav posebno ne, če ga ocenjujemo s povprečnimi dosežki gospodarstva v naši republiki. Pri ocenjevanju rezultatov poslovanja moramo vedeti, da so bili pogoji gospodarjenja za gozdarstvo v letih 1978 do 1981 ugodnejši od pogojev v večini drugih panog zaradi visoke rasti cen lesu; prav posebno ugodni pogoji pa so bili v letu 1981. Letošnji rezultati so predvsem zaradi majhne rasti cen lesu v primerjavi s splošnim porastom cen, posebno rasti cen surovinam, rezervnim delom, ki jih uporabljamo v proizvodnji, v primerjavi z rezultati prejšnjega leta, slabši. V letu 1981 se je namreč povprečna cena za les v primerjavi s ceno v letu 1980 povečala za 51 %, letos pa le za 18 %, v naši delovni organizaciji pa le za 13,5 %. Če so se cene tistemu blagu in tistim storitvam, ki jih mi najemamo v istem obdobju povečale za približno 35 % (podatek je za GG Bled), vemo, da takega izpada dohodka ne more v celoti nadoknaditi povečana

produktivnost, nikakršno varčevanje ali drugačno prizadevanje delavcev. Zaradi tega trdimo, da smo v letu 1982 dosegli slabše rezultate predvsem zaradi vzrokov, na katere delavci nismo mogli vplivati.

Planirani obseg dela so temeljne organizacije v glavnem dosegle, le TOK in TOZD Gozdno gradbeništvo nekoliko zaostajata za glavno dejavnostjo za planiranim obsegom. V TOK niso realizirali oddaje lesa listavcev, gradbeniki pa niso zgradili toliko cest, kolikor so obljubili, pač pa so izpad nadoknadili z večjim obsegom gradnje vlak. V TOK so že ob sprejemanju plana ugotovili, da nimajo pogojev za realizacijo planskih obveznosti glede oddaje listavcev. Največje preseganje plana (po tonskih kilometrih) izkazuje TOZD Avtoprevozištvu, ki ima tudi najboljši finančni uspeh. Tak rezultat so dosegli bolj zaradi prejšnjega povečanja cen prevozov v delovni organizaciji kot tudi izven nje.

Opravili smo tudi nekaj dela, ki ga nismo planirali. Med tem so dela na turističnih žičnicah in na žagah v zimskem času, najboljše pa so bila sanacijska dela v Brkinih. Posekali smo poškodovano drevje na območju, ki so nam ga določili in napravili 4317 m³ drva. Za dela smo porabili 10.014 ur proizvodnih delavcev, na delovišču sta ves čas bila tudi po dva gozdarska tehnika, občasno pa tudi nekateri vodilni in strokovni delavci.

Ta splošno slovenska akcija pa ni bila samo v tem, da sanirajo posledice delovanja naravnih sil, ampak tudi v solidarnostnem pokrivanju stroškov sanacije. V naši delovni organizaciji so znašali neposredni stroški dela in neposredni režijski stroški proizvodnih delavcev 4.488.016 din, skupni prihodki pa 4.559.407 dinarjev. Ker smo v okviru slovenskega gospodarstva pokrili del nadstroškov sanacije v znesku 1.326.689 din, znaša razlika med prihodkom in direktnimi stroški z direktno režijo din 1.291.298 primanjklaja. S to razliko so obremenjene TOZD gozdarstva.

Pretežni del prihodka v delovni organizaciji dosegamo s prodajo lesa. Za prodanih 152.383 m³

lesa (3.491 m³ več kot v letu 1981) smo iztržili skoraj 471 milijonov din (55 % vsega prihodka v delovni organizaciji). Ta znesek je nekoliko manjši od planiranega zaradi tega, ker je oddaja lesa zaradi neoddanega lesa listavcev v TOK manjša od planirane za 1 % in ker je tudi povprečna cena za 1 % nižja od planirane. Letošnja povprečna prodajna cena je le za 13,5 % višja od lanske.

Pomembnejši prihodki so doseženi še za investicijska dela in gradnjo gozdnih vlak (gradnja vlak pa ni več "izvirni prihodek", ker se pojavlja pri TOZD gozdarstva in TOK kot strošek), prevozi in gozdnobiološka dela.

Ker zaradi raznovrstne dejavnosti in specifičnosti gozdne proizvodnje nimamo definiranih meril za spremljanje produktivnosti dela na nivoju TOZD in še manj na nivoju delovne organizacije, težko povemo, kako je z gibanjem produktivnosti dela. Zaradi velikih fiksnih stroškov in velikega obsega blagovne proizvodnje vedno ugotavljamo povečanje produktivnosti, če se plan oddaje poveča in njen padec, kadar se zmanjša. Merjeno s pokazateljem m³ na delavca ali na obračunane delovne ure je letos produktivnost porasla za 2,1 %. V tem podatku pa ni upoštevano vplivanje "od obsega proizvodnje neodvisnega dela" in vpliv vedno težjih pogojev dela zaradi premika proizvodnje v bolj oddaljene in za delo težje predele gozda.

Omenili smo že izredno povečanje stroškov. Skupaj so za 34,4 % višji kot lani. Od tega odpade na večjo amortizacijo 8,1%. Zaradi spremenjenega načina obračunavanja se je povečalo od 27,7 milijona na 56,4 milijona din. Relativno se je najmanj povečala odkupna vrednost lesa, ker so se prodajne cene v TOK povečale le za 15,4 %. Ocenjujemo, da so se stroški brez vpliva amortizacije in odkupne vrednosti lesa (oba stroška pomenita pravzaprav vrednost, ki ostane v hiši) povečali za 35 %.

Večji stroški od planiranih so povzročili manjšo rast dohodka od planirane rasti (17,2 %), in s tem tudi manjšo rast primerljivega dohodka (dohodek povečan

za amortizacijo). Dohodek je bil v letu 1982 le za 10,7 %, primerljivi dohodek pa za 17,6 % višji kot v letu 1981. Zaradi majhne rasti dohodka tudi obveznosti iz dohodka niso bistveno večje kot v prejšnjem letu, le za dobrih 16 %. Od skupnih obveznosti iz dohodka 180,5 milijonov din, ostaja doma spet kar 125 milijonov din in sicer 31,4 milijonov din za delovno skupnost, 63,6 milijonov din za biološke prispevke, 15 milijonov din za izravnavo pogojev in 14,9 mio din za del dohodka po 12. členu zakona o gozdovih. Zaradi slabših pogojev za pridobivanje dohodka v TOZD gozdarstvo je obračunano za 1,2 mio manj tega dela dohodka kot v letu 1981.

Doseženi čisti dohodek je le za 6,2 % višji kot v letu 1981; dve temeljni organizaciji sta dosegli celo manj čistega dohodka kot v prejšnjem letu.

Razporeditev čistega dohodka na porabo (osebni dohodki in skupna poraba delavcev) in akumulacijo (za rezervni in poslovni sklad) izkazuje hitrejšo rast sredstev za porabo v čistem dohodku od rasti sredstev za akumulacijo, vendar le v primerjavi z letom 1981. Delež osebnih dohodkov in sredstev za skupno porabo v čistem dohodku je po planu 64,9%, realizirani delež pa 69,6 %. V letu 1981 je ta delež znašal 63,3%, v letu 1980 pa 73,4 %. Glede na to, da je bil delež porabe v čistem dohodku v gozdarstvu Slovenije po devetih mesecih letošnjega leta oziroma leta 1982 71 %, je letna delitev pri nas v smislu določila resolucije o politiki ureditve srednjeročnega plana v letu 1982 ugodnejša kot v panogi.

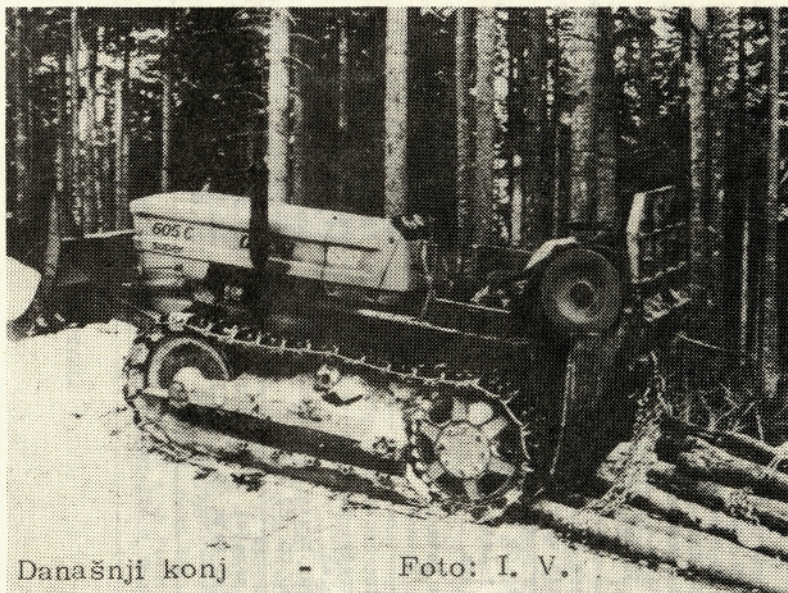
Akumulacija po zaključnih računih znaša 62.696.546 din in je za 8.739.745 din manjša kot v letu 1981.

Nazorno primerjavo uspešnosti poslovanja v letu 1982 s prejšnjim dobimo, če primerjamo naslednje podatke o sredstvih za reprodukcijo, posebno še, če jih dopolnimo še z učinkom inflacije.

Postavka	Leto 1981	Leto 1982	82:81
Obračun amortizacije	27.961.834	56.434.714	2,02
Del ČD za posl. sklad	63.134.039	53.541.164	0,85
80% doh. po čl. 12. zakona	12.911.001	11.955.188	0,93
Skupaj za reprodukcijo	103.736.874	121.931.066	1,18
Od tega:			
Posojilo za manj razvite	3.893.178	4.886.723	1,26
Zdr. sr. za infrastrukturo	8.815.267	7.673.856	0,87
Ostane za lastne naložbe	91.028.429	109.370.487	1,20

Učenci s prvega letnika usmerjenega izobraževanja za smer gozdar na delovni praksi. Foto: GG

Današnji konj

Foto: I. V.

Sredstva za naložbe so nominalno res povečana za 20%, po realni vrednosti pa so precej manjša. Kadar ocenjujemo zneske za naložbe za posamezno leto, potem jih ne moremo prikazati na

ta način. Razporejeni del čistega dohodka za poslovni sklad se namreč lahko porabi šele v naslednjem letu po oblikovanju, amortizacija pa v tekočem letu.

Posojilo za nerazvite za leto 82 znaša več, kot smo ga med letom vplačali in sicer 7.625.911 din. Po predpisih objavljenih ob koncu leta se je prvotna obveznost za posojilo povečala za 30%. To razliko smo morali vplačati do konca februarja 1983. Še bolj pa se povečuje obveznost za obvezna posojila v letu 1983. Izračunali smo, da bomo med letom morali vplačati 16,5 mio din posojila in sicer v breme.

V letu 1982 smo za naložbe v osnovna sredstva in za združevanje za kotlovnico v Boh. Bistrici porabili 207 mio din, to je skoraj še enkrat več, kot smo s poslovanjem ustvarili sredstev za reprodukcijo. Viri za financiranje so bili poleg amortizacije iz leta 1982 in ostanka čistega dohodka za poslovni sklad po zaključnem računu za leto 1981 v skupnem znesku 122,5 mio din, še vnaprejšnja poraba sredstev po zaključnem računu za leto 1982 v višini 11,3 mio din. Poleg tega pa še združena sredstva lesne industrije v znesku 27,7 mio din, združena sredstva LIP Bled za mehanizirano skladišče lesa 20 mio din; 80 % dela dohodka po členu 12 zakona o gozdovih - 12,9 mio din in za 12,7 mio din kreditov.

Obračunani osebni dohodki znašajo 129,6 mio din, kar je za dober odstotek več od planiranih in za 20,3 % več kot znašajo obračunani osebni dohodki za leto 1981. Poprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega je 16.414 din, kar je za 18 % več kot v letu 1981. Povečanje osebnih dohodkov je različno za delavce, ki opravljajo različna dela. Za režijske in strokovne delavce znaša povečanje za okoli 14 %, za ostale delavce pa nad 22 %.

To je kratak povzetek iz zaključnih računov temeljnih organizacij in delovne skupnosti. Podrobnejši podatki o tem, kar je tu napisanega, so v naslednjih tabelah:

- podatki o delovnem času in osebnih dohodkih,
- finančni pregled poslovanja TOZD v letu 1982,
- podatki o porabljenih sredstvih TOZD v letu 1982 in
- obračun financiranja investicij v letu 1982.

GOZDNO GOSPODARSTVO BLEJ

Podatki o delovnem času in o osebnih dohodkih v času januar - december 1982

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	TOK	Gradbeništvo	Avtoprevozn.	DSSS	GG Bled	1981
Število delavcev po planu	92	96	58	63	75	59	56	499	490
* Število delavcev po del. urah	(86) 82	(98) 96	(61) 59	(65) 63	(76) 74	(64) 64	(57) 55	(508) 493	484
Število delavcev po del. urah v l. 1981	84	93	58	60	75	59	55	484	-
Število delavcev po stanju na koncu meseca leta 1982	83	97	58	61	72	60	57	488	481
Planirano število delovnih ur	232.970	225.227	118.231	152.682	171.456	127.177	129.800	1.157.543	1.124.989
Obračunane delovne ure v letu 1982	179.582	209.092	128.585	138.046	161.517	139.144	120.251	1.076.217	1.059.172
% doseganja plana	77,1 %	92,8 %	108,8 %	90,4 %	94,2 %	109,4 %	92,6 %	93,0 %	94,1 %
Efektivne ure po času	62.218	65.075	49.538	76.797	35.398	76.336	102.743	468.105	459.990
Efektivne ure po učinku	73.042	93.543	47.198	35.159	93.376	41.581	-	383.899	379.035
Bolezniine do 30 dni - ur	13.084	12.829	9.128	2.600	4.032	3.120	2.360	47.153	41.233
Slabo vreme in prekinitve - ur	7.464	9.891	3.883	4.177	5.823	1.179	-	32.417	36.927
Druga nadomestila - ur	23.774	27.754	18.838	19.313	22.888	16.928	15.148	146.643	141.987
Bolezniine nad 30 dni - ur	6.272	4.312	3.048	2.144	1.408	840	3.856	21.880	33.689
Delež efektivnih ur v vseh urah l. 1982	75,3 %	75,9 %	75,2 %	81,1 %	79,7 %	84,7 %	85,4 %	79,2 %	-
Delež efektivnih ur v vseh urah l. 1981	74,7 %	76,2 %	77,7 %	81,1 %	79,4 %	84,0 %	85,4 %	79,2 %	-
Planirani bruto OD za leto 1982	24.966.700	24.386.300	12.155.500	17.493.200	19.695.800	13.570.200	15.349.700	127.563.400	95.007.000
Obračunani OD v letu 1982	22.546.616	26.007.808	14.199.459	17.363.840	17.336.367	16.662.544	14.961.584	129.578.228	107.671.707
% doseganja plana	90,3 %	106,6 %	116,8 %	99,3 %	90,6 %	122,8 %	97,5 %	101,6 %	113,3 %
Obračunan OD v letu 1981	19.174.570	20.884.731	12.089.268	13.805.396	15.512.315	12.988.195	13.287.232	107.671.707	-
Povečanje 82 : 81 v %	117,6 %	124,5 %	117,5 %	125,8 %	115,0 %	128,3 %	113,3 %	120,3 %	-
Poprečni mesečni bruto OD - plan 82	19.504	19.706	18.711	20.079	20.091	19.420	21.523	20.057	15.370
Obračunani poprečni bruto OD v 1982	22.850	22.638	20.098	22.393	20.098	21.795	22.644	21.913	18.127
% doseganja plan	117,2 %	114,9 %	107,4 %	114,0 %	100,0 %	112,2 %	105,2 %	109,3 %	117,9 %
Poprečni mesečni bruto OD v letu 1981	18.945	18.307	17.180	19.148	17.176	18.427	19.882	18.501	-
Povečanje bruto OD 82 : 81	120,6 %	120,4 %	117,0 %	119,6 %	117,0 %	118,3 %	113,9 %	118,4 %	-
Poprečni neto mesečni OD I - XII/82	17.262	17.076	15.331	16.986	15.031	16.070	16.684	16.414	13.624
Poprečni neto mesečni OD I - XII/81	14.337	14.173	13.030	14.306	12.959	13.710	14.769	13.905	-
Povečanje 82 : 81 v %	120,4 %	120,5 %	117,7 %	119,7 %	116,4 %	117,2 %	113,0 %	118,0 %	-

* Število delavcev v oklepaju je izračunano iz vseh evidentiranih ur, izven oklepaja pa iz obračunanih ur.

FINANČNI PREGLED POSLOVANJA TEMELJNIH ORGANIZACIJ GOZDNEGA GOSPODARSTVA BLEDE V ČASU I. - XII. 1982

	Solinj	Pokljuka	Jesenice	TOK	Gradbeništvo	Avtoprevozn.	DSSS	GG Bled 82.	GG Bled 81.
1. Planirani obseg dela za 1. 1982	43.000 m3	38.400 m3	10.900 m3	61.700 m3	90.414.900 ^{din}	4.112.245 ^{tkm}	-	154.000 m3	146.800 m3
2. Doseženi obseg dela I-XII/82	43.905 m3	39.428 m3	11.174 m3	57.876 m3	92.643.601 ^{din}	4.397.488 ^{tkm}	-	152.383 m3	148.892 m3
3. Procent doseganja plana	102.1 %	102.8 %	102.5 %	93.8 %	102.5 %	106.9 %	-	99.9 %	101.4 %
4. Prehodne zaloge 1. 1. 1982	10.779 m3	6.087 m3	4.413 m3	2.603 m3	261.641 ^{din}	834.754 ^{din}	-	23.882 m3	25.440 m3
5. Prehodne zaloge 31.12.1982	8.579 m3	5.828 m3	5.353 m3	1.256 m3	1.277.060 ^{din}	1.031.677 ^{din}	-	21.016 m3	-
6. Planirani cel. prih.za 82	157.510.200	158.738.400	58.760.200	245.495.100	90.822.600	84.081.400	33.374.400	841.782.300	601.719.100
7. Doseženi cel. prihodek v 82	171.138.259	156.251.725	62.766.290	241.192.423	95.399.902	102.909.129	31.653.332	861.311.060	702.456.528
8. % doseganja plana	102,6 %	98,4 %	106,8 %	98,2 %	105,0 %	122,4 %	94,8 %	102,3 %	116,7 %
9. Cel. prih.dosežen v 1981	143.524.440	135.736.926	50.138.235	193.907.125	80.998.108	72.485.713	25.665.981	702.456.528	-
10. Plan.mat.stroški za 1982	57.991.100	57.786.600	23.403.800	174.450.200	52.818.600	53.974.400	11.780.800	432.025.500	289.875.400
11. Doseženi mat. str.v 1982	65.879.494	66.952.912	28.631.486	172.147.282	64.269.719	65.561.514	10.720.345	474.162.752	352.869.394
12. % doseganja plana	113,6 %	115,9 %	122,3 %	98,7 %	121,7 %	121,9 %	91,0 %	109,8 %	121,7 %
13. Doseženi mat. str. v 1981	47.174.900	44.027.869	17.564.995	139.734.423	53.020.837	43.177.486	8.168.884	352.869.394	-
14. Porast I-XII/82 : I-XII/81	139,6 %	152,1 %	163,0 %	123,2 %	121,2 %	151,8 %	131,2 %	134,4 %	-
15. Planirani dohodek za 1. 1982	112.519.100	100.951.800	35.356.400	71.044.900	38.004.000	30.287.000	21.593.600	409.756.800	311.843.700
16. Doseženi doh. v 1. 1982	105.258.764	89.298.813	34.134.804	69.045.141	31.130.183	37.347.615	20.932.987	387.148.307	349.587.134
17. % doseganja plana	93,5 %	88,5 %	96,5 %	97,2 %	81,9 %	123,3 %	96,9 %	94,5 %	112,1 %
18. Doseženi doh. v 1. 1981	96.349.540	91.709.057	32.573.240	54.172.702	27.977.271	29.308.227	17.497.097	349.587.134	-
19. Primerjava doh. 1982 : 1981	109,2 %	97,4 %	104,8 %	127,5 %	111,3 %	127,4 %	119,6 %	110,7 %	-
20. Primerljivi dohodek 1982	121.924.151	99.768.728	38.220.354	75.414.012	36.829.819	48.208.687	23.217.270	443.583.021	-
21. Primerljivi dohodek 1981	104.439.244	96.602.221	34.543.743	57.203.845	31.041.377	34.953.328	18.495.210	377.278.968	-
22. Povečanje prim.doh.v 1982	116,7 %	103,3 %	110,6 %	131,8 %	118,6 %	137,9 %	125,5 %	117,6 %	-
23. Del doh. za skupne potrebe	5.990.041	6.000.897	2.613.916	3.417.162	3.161.124	3.441.857	2.335.764	26.960.761	21.789.000
24. Del doh. za spl. potrebe	1.408.142	1.161.087	430.162	140.077	429.939	671.261	312.943	4.553.611	1.485.000
25. Del doh. za delovno skupnost	7.769.026	7.430.204	2.591.143	7.903.740	2.527.820	3.161.040	-	31.382.973	25.506.763
26. Biološki prispevek	18.102.425	16.817.715	4.271.760	24.427.926	-	-	-	63.619.826	53.330.987
27. Iaravnava pogojev	12.100.016	2.891.884	-	-	-	-	-	14.991.900	13.166.780
28. Del doh.po čl. 12 zak.o gozd.	5.664.318	7.846.446	1.433.221	-	-	-	-	14.943.985	16.138.751
29. Druge obveznosti iz dohodka	5.514.131	5.686.731	2.395.322	3.521.878	2.366.523	3.544.670	1.022.128	24.051.383	23.609.924
30. Skupne obvezn.iz doh. 1.1982	56.548.099	47.834.964	13.735.524	39.410.783	8.485.406	10.818.828	3.670.835	180.504.439	155.027.205
31. Skupne obvezn.iz doh. 1.1981	48.467.091	44.043.588	12.120.426	30.394.546	7.945.086	9.346.958	2.709.510	155.027.205	-
32. Planirani ČD v 1. 1982	52.192.000	50.455.100	22.630.700	29.773.700	29.267.400	20.776.600	17.275.300	222.370.300	174.973.100
33. Doseženi ČD v 1. 1982	48.710.665	41.463.849	20.399.280	29.634.358	22.644.777	26.528.787	17.262.152	206.643.868	194.559.929
34. % doseganja plana	93,3 %	82,2 %	90,1 %	99,5 %	77,4 %	127,9 %	99,9 %	92,9 %	111,2 %
35. Doseženi ČD v letu 1981	47.882.449	47.665.469	20.452.813	23.778.157	20.032.185	19.961.269	14.787.587	194.559.929	-
36. Povečanje ČD 1. 82 : 81	101,7 %	87,0 %	99,7 %	124,6 %	113,0 %	132,9 %	116,7 %	106,2 %	-
37. Del ČD za OD	22.399.624	25.776.508	13.934.285	17.447.871	17.764.278	16.649.921	14.961.584	128.934.071	107.333.435
38. Del ČD za stan. SSP	885.143	1.029.907	566.661	703.253	709.239	672.165	606.195	5.172.563	5.055.983
39. Nerazporejeni ČD iz 1. 1982	25.425.898	14.657.434	5.898.334	11.483.234	4.171.260	9.206.701	1.694.373	72.537.234	84.347.161
40. Nerazporejeni ČD v 1. 1981	28.266.822	26.029.942	8.067.382	9.734.018	4.123.234	6.894.912	1.230.851	84.347.161	-

PODATKI O PORABLJENIH SREDSTVIH TOZD V LETU 1982

v 000 din

Zap. št.	Vrsta stroškov	leto	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	TOK	Gradben.	Avtoprevoz.	DS SS	GG Bled
1.	Surovine in material	1982	8.364	7.404	3.886	3.929	15.332	30.661	2.525	72.101
		1981	6.925	4.893	2.683	2.511	14.347	21.889	2.553	55.801
	indeks	82/81	1,21	1,51	1,45	1,56	1,07	1,40	0,99	1,29
2.	Energija	1982	1.507	358	119	112	85	408	264	2.853
		1981	1.005	275	114	78	86	222	172	1.952
	indeks	82/81	1,50	1,30	1,04	1,44	0,99	1,84	1,53	1,46
3.	Transportne storitve	1982	12.381	14.125	2.963	12.020	15.193	144	919	57.745
		1981	9.478	9.400	2.596	8.630	14.536	103	679	45.422
	indeks	82/81	1,31	1,50	1,14	1,39	1,05	1,40	1,35	1,27
4.	Ostale proizvodne storitve	1982	20.518	28.404	12.392	13.531	24.611	3.146	958	103.560
		1981	18.150	20.109	6.831	9.805	17.453	889	676	73.918
	indeks	82/81	1,13	1,41	1,81	1,38	1,41	3,54	1,42	1,40
5.	izdatki za varstvo pri delu	1982	1.061	1.131	551	472	609	370	44	4.238
		1981	455	513	270	198	495	186	35	2.152
	indeks	82/81	2,33	2,20	2,04	2,38	1,20	1,99	1,26	1,97
6.	Izdatki za prehrano proizvodnih delavcev	1982	796	954	540	574	740	650	-	4.254
		1981	488	565	350	313	438	354	-	2.508
	indeks	82/81	1,63	1,69	1,54	1,83	1,69	1,84	-	1,70
7.	Minimalna amortizacija	1982	16.665	10.470	4.086	6.369	5.700	10.861	2.284	56.435
		1981	8.090	4.893	1.971	3.031	3.031	5.645	998	27.692
	indeks	82/81	2,06	2,14	2,07	2,10	1,86	1,92	2,29	2,04
8.	Povračila stroškov delavcev	1982	1.626	2.473	2.381	1.163	1.707	506	569	10.425
		1981	1.232	1.899	1.899	928	1.472	322	501	8.175
	indeks	82/81	1,32	1,36	1,25	1,25	1,16	1,57	1,14	1,28
9.	Drugi stroški	1982	2.962	1.634	1.713	133.977*	293	18.816**	3.157	162.552
		1981	1.347	1.559	851	114.240*	1.130	13.567**	2.555	135.249
	indeks	82/81	2,20	1,05	2,01	1,17	0,28	1,39	1,24	1,20
10.	Skupni stroški	1982	65.880	66.953	28.631	172.147	64.270	65.562	10.720	474.163
		1981	47.175	44.028	17.565	139.734	53.021	43.177	8.169	352.869
	indeks	82/81	1,40	1,52	1,63	1,23	1,21	1,52	1,31	1,34

Opomba: * od tega skupna vrednost lesa v TOK 1982 130.935.000,00
1981 114.200.000,00

** od tega nabavna vrednost prodanega materiala v Avtoprev. 1982 15.216.000,00
1981 11.464.000,00

GOZINO GOSPODARSTVO BLEJ
Delovna skupnost skupnih služb

OBRAČUN FINANCIRANJA GRADNJE GOZDNIH CEST V LETU 1982

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	Skupaj TOZD	TOK Zasebni s.	Skupaj GG Bled
1. Vrednost naložb v gozdne ceste	17.657.765	9.499.963	1.352.030	28.509.758	22.439.137	50.948.895
2. Zmanjšanje za predplačila iz l. 1981	2.650.294	-	-	2.650.294	426.114	3.076.408
3. Odplačilo kreditov za ceste v l. 1982	650.687	517.644	406.258	1.574.598	646.750	2.421.339
4. Skupaj (1 - 2 + 3)	15.658.158	10.017.607	1.758.288	27.434.053	22.859.773	50.293.826
5. Kritje s krediti LB TBG iz l. 82 ZA 83.	3.710.000	1.724.037	-	5.434.037	1.133.876	6.567.913
6. Kritje s krediti LB TBG iz leta 1982	1.600.000	1.635.963	-	3.235.963	5.059.278	8.295.241
7. Kritje s krediti SIS za gozdarstvo SRS	-	-	-	-	2.107.000	2.107.000
8. Kritje iz združenih sr. po 1,5 %	1.433.200	955.532	586.000	2.974.732	3.305.447	6.280.179
9. Kritje iz združenih sr. po 4,8 %	5.373.500	3.582.378	1.172.288	10.128.166	11.254.172	21.382.338
10. Kritje iz sredstev po čl. 12 zakona o g.	3.541.458	2.119.697	-	5.661.155	-	5.661.155
Skupaj (5 - 10)	15.658.158	10.017.607	1.758.288	27.434.053	22.859.773	50.293.826

OBRAČUN DRUGIH INVESTICIJ (brez cest)

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	TOK Zasebni s.	Gradbeništvo	Avtoprev.	DSSS	Skupaj GG Bled
1. Vrednost invest. naložb	11.177.845	68.611.809	1.540.506	5.549.598	9.176.727	10.221.320	7.522.106	113.800.211
2. Izločena sr. in predplačila za invest.	215.235	2.089.070	895.533	106.407	767.147	353.301	17.700.142	22.126.835
3. Odplačila kreditov za investicije	272.649	2.732.732	29.174	-	2.140.838	906.419	-	6.081.812
4. Predplačila iz leta 1981	-	16.721.928	-	286.278	228.009	434.330	-	17.670.545
5. Združevanje sredstev za kotlovnico LIP 20000.000	-	-	-	-	-	-	-	20.000.000
6. Skupaj (1+2 + 3 + 5 - 4)	31.665.729	56.711.683	2.465.513	5.369.727	11.856.703	11.046.710	25.222.248	144.338.313
7. Prosta sredstva posl. skl. l. 1.82	19.674.976	13.119.012	6.109.648	4.978.018	5.378.853	15.659.353	1.118.712	66.038.572
8. Del dohodka po čl. 12 za MS Rečica	-	7.249.846	-	-	-	-	-	7.249.846
9. Obračunana amortizacija	16.692.221	10.470.320	4.086.099	6.370.727	5.718.278	10.864.891	2.284.283	56.486.819
10. Blagovni krediti	-	-	-	-	2.327.984	-	-	2.327.984
11. Združevanje sredstev	-	20.000.000	-	-	-	-	-	20.000.000
12. Prenos prostih sred. posl. skl. na DSSS ¹⁾	-5.467.798	-5.674.503	-2.784.227	-2.995.725	-2.528.992	-1.518.833	20.970.078	-
13. Skupaj sredstva za naložbe	30.899.399	45.164.675	7.411.520	8.353.020	10.896.123	25.005.411	24.373.073	152.103.221
14. Saldo sredstev (13 - 6)	-766.330	-11.547.008	+4.946.007	+2.983.293	-960.580	+13.958.700 ²⁾	849.175	7.764.908

OBRAČUN FINANCIRANJA INVESTICIJ SKUPAJ

A. Vrednost naložb	48.835.610 ³⁾	78.111.772	2.892.836	27.988.734	9.176.727	10.221.320	7.522.106	184.749.106
B. Predplačila in izločena sredstva	430.470	2.089.070	895.533	106.407	767.147	353.301	17.700.142	22.342.070
Skupaj	49.266.080	80.200.842	3.788.369	28.095.141	9.943.874	10.574.621	25.222.248	207.091.176
<u>Viri financiranja</u>								
D. Združena sredstva lesne industrije	6.806.700	4.537.910	1.758.288	14.559.619	-	-	-	27.662.517
E. Del dohodka po čl. 12 zakona o g.	3.541.458	9.369.543	-	-	-	-	-	12.911.001
F. Združevanje sredstev	-	20.000.000	-	-	-	-	-	20.000.000
G. Krediti LB TBG	1.600.000	1.635.963	-	5.059.278	-	-	-	8.295.241
H. Blagovni kredit in kredit SIS za gozd.	-	-	-	2.107.000	-	-	-	4.434.984
I. Amortizacija in poslovni sklad	37.317.922	44.657.426	2.030.081	6.369.244	7.615.890	10.574.621	25.222.248	133.787.433
J. Skupaj viri financiranja	49.266.080	80.200.842	3.788.369	28.095.141	9.943.874	10.574.621	25.222.248	207.091.176

1.) Za nabavo računalniške opreme

2.) Prikazana prosta sredstva so potrebna za pokrivanje vrednosti zalog materiala (31.12.83 = 34.362.468,43)

3.) Povečano za zdr. sredstev (20.000.000 din za kotlovnico v Boh. Bistrici)

BOHINJSKA TEMELJNA ORGANIZACIJA V LETOŠNJEM LETU

V Bohinju pričakujemo od realizacije letošnjega plana dobre delovne rezultate. Čeprav teče zadnje leto načrta največje gospodarske enote, je primerno planiranje v preteklih letih zagotovilo ugodne sečnje. Suho vreme v začetku leta pomeni veliko prednost v prizadevanju za letni plan, ki ga lahko ogrozijo le katastrofalni pojavi v gozdovih.

Velika prednost za letošnjo proizvodnjo predstavlja pravkar nabavljena mehanizacija: zgibnik LKT in žičnica URUS. Današnja kapaciteta pravilne mehanizacije prvič v zgodovini TOZD presega njene potrebe. Brez težav da bomo nudili usluge tudi enoti TOK.

Za vodenje delovnega procesa je prav tako pomembna dobra opremljenost avtoparka, ki sedaj ne bi smel predstavljati ozkega grla proizvodnje. Tudi od novega mehaniziranega skladišča na Rečici pričakujemo, da nas ne bodo pestile konice preobsežnih zalog in prevelikega dovoza oblovine na bohinjnsko skladišče. Le-to bo kmalu finančno amortizirano.

Že sedaj računamo na povečanje letnega obsega gojitvenih del, ki so tik pred zaključkom desetletnega načrta nekoliko v zaostanku.

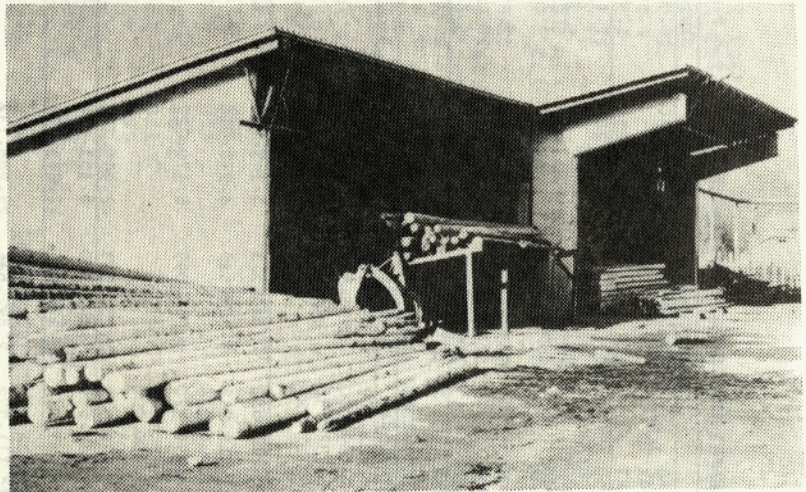
Kadrovsko se bomo morali v tem letu pomladiti. Predvidoma se bo pet delavcev upokojilo in na njihova mesta moramo sprejeti dobre delavce.

Glavni delovni cilj bo usmerjen v kvaliteto dela. Strokovni delavci bodo z optimiranjem organizacije olajšali delo, proizvodni delavci pa bodo smotrno izrabljali energijo in delavna sredstva, tako, da bodo gozdni sestoji pridobili na vrednosti, sortimenti pa dosegli najvišje vrednotenje ob prodaji. Skrbeli bomo za gozdne

prometnice, da bodo z dosegljivo mehanizacijo bolje in racionalneje vzdrževane. Izboljšati mislimo odvodnjavanje z blagimi prečnimi jarki. Prizadevali si bomo, da bodo obravnavane tiste naravne lastnosti gozdov, ki privabljajo številne obiskovalce, ki so željni počitka in sprostitve.

Enake uspehe pričakujemo tudi od ostalih neomejeno solidarnih temeljnih organizacij v okviru naše delovne organizacije. Od najširše družbenogospodarske skupnosti pa potrebujemo stabilen ekonomski sistem s preskrbo energije in repromateriala. Šele izpolnitev teh pogojev bo dalo smisel našim prizadevanjem.

I. V.

Bohinjski "tramiči"

Foto: I. V.

ŠIBKA TOČKA - PREVOZI

Leto 1982 je za nami. Če bi moral dati oceno o delu v preteklem letu, bi povedal tole:

Preteklo leto je bilo glede dela zelo uspešno. K temu so pripomogli: skozi vse leto ugodno vreme, lepa zima s primerno višino trde snežne odeje, toplo poletje s tako razporejenimi padavinami, da niso ovirale dela in še zadnja dva meseca brez snega. Že marca je na platoju Pokljuke zmanjkalo dela, ki smo ga imeli pripravljene za zimo. Kaj zdaj? V revirju Radovna, na Kleku, je bilo pripravljene za posek in spravilo cca 3500 m³ lesa. Takrat, ko je v nižinskih

in srednjegorskih gozdovih že pomlad, ko že cvetijo zvončki, smo mi morali v še večji sneg, v še večjo zimo. Nehote se vsiljuje misel, zakaj se gozdarstvo Slovenije primerja glede zaslužkov, nikdar niso upoštevani pogoji v katerih se dela.

Tudi za poletno sezono smo imeli organizirano koncentracijo na Kleku. Škoda, da je naše delo ovirala gradnja ceste in vlak, ki jih Gradbena ni uspela dokončati v preteklem letu. Miniranje je povzročalo manjše zastoje.

Na delo so se ljudje vozili z avtobusom. Ta je parkiral na zad-

nji postaji. Šofer avtobusa je med delom skrbel za oskrbo delovišč z gorivom in rezervnimi deli. V ta namen smo ob cesti v sredini delovišč postavili manjši kontejner z vsem potrebnim.

Svet na Kleku je razgiban in skalovit. Za spravilo lesa do ceste je bilo potrebno zgraditi vlake. Strojna gradnja vlak je hud poseg v naravo, ki nas gozdarje boli. Pokazalo pa se je, da je bilo po izgradnji vlak veliko manj okvar na strojih, kakor če teh ni in se spravlja čez drn in strn.

Klek je na Pokljuki najbolj oddaljeno delovišče, zato je bilo nekaj več časa izgubljenega na poti. Zato pa je bil ostali delovni čas toliko bolj izkoriščen, kar se je odrazilo na doseganju učin-

kov oziroma zaslužkov. V lanski sezoni je bilo na Kleku od marca do oktobra posekano, spravljeno in odpeljano skoraj 11.000 m³ lesa, kar je za to nadmorsko višino zelo veliko, saj je še do nedavno veljalo, da se na teh deloviščih v eni sezoni da spraviti največ do 2000 m³. Seveda se je takrat les še drzal in vlak ni bilo.

Vseh teh rezultatov ne bi bilo, če bi delo ne bilo dobro pripravljeno in dobro vodeno.

Šibka točka v TOZD-u so prevozi. Le ti iz leta v leto naraščajo. V letu 1982 smo prevozili kar 166.000 km. Tudi v bodoče načrtujemo koncentracijo proizvodnje, zato se z organizacijo kaj dosti več ne da napraviti za zmanjšanje prevozov. V kolikor trkanje na zavest ne bo obrodilo sadov, si bo treba izmisliti kaj bolj učinkovitega ali stimulativenega.

Jože Podlogar

DELO S PNEVMATSKIMI KLADIVI

Pri nas v TOZD-u gradbeništvo zgradimo letno 25 do 30 km gozdnih cest in dvakrat toliko traktorskih vlak. Skoraj pri vsaki taki izgradnji v skalnatem terenu sodelujejo vrtalci, kateri pa so zaposleni v našem TOZD-u pretežno kot sezonski delavci. Področju njihovega dela pa smo se v letu 1982 precej posvetili.

Ustavljena metoda dela vrtalca je priprava za vrtanje, izbira vrtine in potem samo vrtanje, z večkratno menjavo svedra, glede na globino vrtine. Vmes pa se pojavljajo še dodatna dela, kot čiščenje trase, razna pomožna dela, pomoč minerju, itd.

Pri tem delu uporabljamo vrtalna kladiva RK-21 in cobre PIO-NIR. Razporeditev pa je taka, da sta na vsako kladivo razporejena dva delavca, ki se na pol ure menjata, vmesni čas pa izkori-

Konjske ravni

Foto: I. V.

Posledice slabega sodelovanja med gozdarji in gradbeniki

Foto: GG

stita za druga dela ali pa počivata. Tu pa se pojavi problem neracionalno izkoriščenega delovnega časa. Pri tej organizaciji dela, dva delavca na eno kla-

divo, delo zelo niha iz dneva v dan; po daljšem opazovanju pa opazimo, da odpade le 30% del. časa za čisto vrtanje. Zato smo bili mišljenja, da bi delo reor-

ganizirali tako, da bi razporedili tri delavce na dve pištoli, pri tem pa se dodatni čas, niti zastoji ne spremene, poveča se le delež čistega vrtnanja. Torej čisto vrtnanje bi se teoretično povečalo za 48 min/dan. Pri tem pa se učinek poveča praktično za tretjino, ker smo enega delavca izločili. To organizacijo smo tudi praktično preizkusili na g.c. Puša - Ribenska planina in smo dobili izredno zadovoljive rezultate. Da pa bi delavce k temu še bolj spodbudili, bi morali razmišljati tudi o boljši stimulaciji pri taki organizaciji dela. Pozabiti pa ne smemo tudi na predpise iz varstva pri delu. Delavec, ki dela z vrtnalnim kladivom RK 21 je obremenjen predvsem z ropotom in vibracijami. Meritve ropota in vibracij ter vsa snemanja smo organizirali na g.c. Puša. Pri tem sta nam bila v veliko pomoč mag. Dobro in dr. Lipoglavšek, ki sta se za to delo precej zavzela, kajti takih snemanj je zelo malo; GG Bleđ je izjema, saj se trudi, da bi vpeljal nove metode, pri čemer bi se dalo marsikaj prihraniti.

Rezultati teh snemanj niso bili najbolj ugodni. Ropot se giblje od 100-107 dBA, kar pa je precej čez dopustno mejo 90 dBA. Pri tem ropotu bi morali iskati zaščito predvsem za nižje frekvence. S to zaščito, v poštev pridejo glušniki, ki bi ropot zmanjšali od 15-20 dBA, s tem pa bi prišli v dopustne meje.

Pri merjenju vibracij, kjer je izmerjena absolutna obremenitev 44 m/s^2 , pa smo bolj nemočni, kajti posebnih normativov pri nas ni, zato se poslužujemo mednarodnih, ki pa so tudi bolj splošni. Ti zahtevajo čim več odnosov med posameznimi vibracijami. Za zmanjšanje vibracij bi se lahko pomagali na več načinov: čim manj vrtnanja na dan, čim pogostejša menjava vrtnalcev, preiti na kladiva RK 18 itd. Vendar vse to ne obeta boljših delovnih rezultatov pri delu z vrtnalnimi kladivi, zato smo se odločili, da bi na kladivo vdelali hidravlični ročaj, ki pa smo ga tudi že dali v izdelavo, v TOZD avtoprevoznitvo. Upamo, da se nam bodo predvidevanja uresničila, s tem pa bi naredili velik korak naprej na tem področju.

Albert Vidic

GOZDNOGOJITVENA DELOVNA SKUPINA TOK RADOVLJICA

Gozdno gojitvena skupina v TOK Radovljica je sestavljena iz treh delavk: Šoberle Nežke, Tonejc Mire in Gril Vide, katere izvajajo gozdno gojitvena in varstvena dela v TOK-u Radovljica ter delno tudi v OE Pokljuka in v zadnjem času še nekatera gojitvena dela v revirju Žirovnica.

V pozni zimi ali v zgodnji pomladi pričnejo s čiščenjem na nižjih prisojnih legah. S prvimi otopljavami prične skupina s pogozdovanji. Delo traja vse do konca maja, z občasnimi vmesnimi deli, kot je priprava tal. S pričetkom vegetacije začne skupina z gnojenjem sadikam iz sadnje prejšnjega leta, tako imenovano štartno gnojenje. V poletnem času pa jih čaka obsežno delo pri obžetvi sadik tam, kjer se pojavi prvo zapleveljenje in se kasneje spet vračajo. Z jesenjo pa se jim začne individualna zaščita sadik - premaz sadik ali zakoličenje.

S temi uvodnimi besedami sem hotel le v grobem podati opis njihovega dela. V nadaljnjem opisovanju del te gozdno gojitvene skupine pa želim omeniti pomembnost njihovega dela za gozdarstvo nasploh za panogo, ki je

vedno odrinjena. Prednačijo le dejavnosti, katerih direktni proizvod je "m³". Glede na obstoječo gospodarsko situacijo obstaja bojazen, da bo gojenje gozdov še ostalo zapostavljena gospodarska panoga. V tekoči letni proizvodnji se le težko dobi delovna sila, da bi v pravem času in strokovno opravila gojitvena dela.

Radovljiškimi gozdarjem gre vsekakor priznanje za osnivanje te gozdno gojitvene delovne skupine, ki je vsekakor najbolj usposobljena skupina za gojitveno dejavnost v naši delovni organizaciji. Vse tri delavke gojitvene skupine bivajo na Črnicu in se zelo dobro medsebojno poznajo in zato je tudi organizacija njihovega dela zelo dobra.

Opis del posameznih delavk je sledeč:

Šoberle Nežka je voditeljica skupine in zelo dober šofer, ki prevaža z lastnim vozilom "katrc" skupino na samo delovišče, skupaj z vso opremo, ki je potrebna za njihovo delo. Začela je v skupini s honorarnim delom v letu 1973, po dveh letih pa je začela delati v rednem delovnem razmerju.

Gojitvena skupina prispela na delovišče
Foto: M. Z.

Toneja Mira je vdova in sama odgovorna za gospodinjstvo in gospodarstvo na zelo urejenem domu, kateri stoji na prometni točki. Skupina se pri njej sestaja in shranjuje material za delo. Mira je skromna in marljiva delavka. Tudi ona je začela s honorarnim delom v letu 1969, z letom 1979 se je za stalno zaposlila.

Grilc Vida je najmlajša delavka, ki je začela s honorarnim delom že 1963 leta, od leta 1973 pa se je stalno zaposlila. Vida je dober organizator dela z izrednim spominom in orientacijo v delovnem okolju. Zapomni si vsako delovno mesto, odnosno gozdno parcelo, ki naj leži na Jelovici, Doberči, pod Stolom, ali nekje na Pokljuki, odnosno Homu ali Mežakli.

Celotna skupina je zelo prizadevna, gojitveno usposobljena in disciplinirana. Delavke same vedo v katerem času, na katerem kraju se mora izvršiti posamezno delo. Za vsa dela se predhodno dogovarjajo z revirnimi gozdarji in jih tudi pravočasno in kvalitetno izvajajo. Veselijo se uspehov lastnega dela, ko se naslednje leto vračajo na isti kraj. Upravičeno pa se pritožujejo na škodo zaradi divjadi, čeprav je bila zaščita zadovoljivo opravljena. Negodujejo tudi nad slabim delom, ki ga ponekod naredijo sami lastniki gozdov ali šole.

Po zbranih podatkih za preteklo leto 1982 je radovljiška gojitvena skupina opravila sledeča gojitvena dela: spopolnjevanje 11,25 ha, odstranjevanje vej s pomladka 4,13 ha, priprava tal 3,99 ha, startno gnojenje 4 ha, obžetev 115,22 ha, čiščenje gošče 19,59 ha in zaščito sadik 47,80 ha ter zakoličevanje sadik 1,75 ha. To znese skupaj 197,73 ha obdelane površine. Skupaj opravijo 5445 delovnih ur, ena delavka opravi 1822 ur ali 370 ur manj, kolikor jih opravi ena delavka v celem letu. V kolikor poznamo gozdno gojitveno dejavnost vidimo, da omenjene delavke zelo dobro izkoristijo letni čas, ki jim dopušča izvajanje gojitvenega dela. Vmesni čas, ko ni možno izvajanje gojitvenih del, pa nadomeščajo kuharico ali pa opravljajo druga podobna dela. Večina hrani letni dopust za zimsko obdobje. Skupina ima zaradi boleznin ali slabega vremena zelo redke izpade iz dela.

Skupina treh delavk zadošča le za TOK Radovljica. Le-te izvajajo vsa gojitvena in varstvena dela v petih revirjih. Delo v TOK-u Pokljuka pa izvajajo v glavnem v prostih sobotah in v popoldanskem času.

Zaželjeno bi bilo, da bi se skupina radovljiških gojitvenih delavk povečala še za eno delavko. Tako bi se povečal njihov obseg še za 60-70 ha in bi izvajal v glavnem celotno gojitveno dejavnost (obžetev in zaščito sadik) še na treh revirjih, ki so bližnji TOK-u Radovljica.

Gozdno gojitvena skupina pri radovljiškem TOK-u zasluži temeljitega proučevanja, ker je to edina gozdno gojitvena skupina pri naši delovni organizaciji. Proučevanje njihovega dela bi dalo koristne rezultate za celotno gojitveno dejavnost. Pri naši de-

lovni organizaciji gojenje stagnira. Mogoče se ravno revirni gozdarji TOK, ki čutimo to vrzel, najbolj spoznamo na to panogo gozdarstva.

Gojitelj gozdne delovne organizacije bi moral spremljati delo take delovne skupine preko celga leta, proučevati delovne pogoje, ker to bi dalo tudi boljše normative gojitvenih del. Gojitelj bi moral predpisovati, kje se mora izvajati posamezno gojitveno opravilo. Ugotavljati bi moral, če individualna zaščita ustreza ali ne. Do sedaj smo v končni fazi vodili v glavnem le evidenco porabljenih sredstev za gojitveno dejavnost na splošno in ravno zato, ker nismo imeli gojitvenih delovnih skupin.

Mogoče bo katerega gozdarja le spodbudil ta članek, da se končno tudi gojenje ovrednoti, kakor zasluži.

Marjan Zalokar

Za zbiralce posebnih lesnih oblik - Foto: GG

Samo en kotiček vsemirja je, ki ga lahko popravite, to ste vi sami.

Aldon: HUXLEY

Ne oštevej preveč družbe, naj se reformira. Reformiraj sebe.

Jules RENARD

KOPIŠČNA DRVA - DRVA IZ ČIŠČENJA

V nekdanjih jelovških in poključkih gozdovih so gozdarji morali pospeševati rast iglavcev - predvsem smreko na račun listavcev. Od listavcev je v teh gozdovih najvitalnejša bukev, ki po tedanjih gozdarskih načelih ni smela prerasti smreke. Podstojno bukovino so zaradi manjših stroškov puščali do začetka pomladitvenih sečenj, ko so z oplodno sečnjo izsekali vse listavce. Posekano bukovino, ki je predstavljala največji delež, so imenovali kopišna drva. To je bila drobna bukovina, ki so jo oglarji v kopah žgali v kvalitetno bukovo oglje.

Današnja energetska kriza je prisilila občane, da so si sami začeli pripravljati drva. V Bohinju je dovoljena prodaja do pet prostornih metrov za eno gospodinj-

stvo, kar pa večini ne zadošča. Pritisk na sečne ostanke in vejevje iz čiščenja je velik in nekateri revirni vodje so začeli oddajati veje iz čiščenja po metodi kopišnih drv. S tem so posebno v iglastih sestojih napravili precejšnjo škodo, saj so tako uničili polnilni sloj, brez katerega smo izgubili nadzor nad pomlajevanjem. Podobni ukrepi so v preteklosti povzročili, da imamo danes preveč pomlajenih sestojev na napačnih legah, ker drevje še ni dozorelo. V takih primerih se ne moremo izogniti stroškom: ali posekati prezgodaj vznikli pomladek ali pa žrtvovati nezreli sestoj.

Gozd je občutljiv organizem, zato ga hitro prizadanemo z nepremišljenim ukrepom.

I. V.

Mešan gozd - Foto: I. S.

OB ROB PREVENTIVNIM PREGLEDOM

Sedanji nivo zdravstvenega varstva omogoča dokaj učinkovito zdravljenje nastalih bolezni in poškodb. Bolezni z bolečino in spremembami oblike telesa, s kašljem, bruhanjem itd. opozar-

jajo nase in zato se prizadeti lahko zdravijo v zgodnji fazi.

Veliko bolezni pa ima zahrbtn, neopazen začetek. Spremljajo jih neznačilni vsakdanji simptomi:

ALI ŽE VESTE

da lahko svojega sina ali hčerko po končani osnovni šoli vpisete v šolskem letu 1983/84 v Srednji šoli za gostinstvo in turizem

- v 1. letnik vzgojnoizobraževalnega programa kuharstva ali strežbe na Bledu

- in v 1. letnik vzgojnoizobraževalnega programa poslovno-finančne dejavnosti v Radovljici

slabši apetit, tiščanje v želodcu, pritisk v glavi, nervoznost, komaj opazno hujšanje, žejavost, občasno zbadanje pri srcu, težka sapa, ... na katere bolnik ni pozoren, a se stopnjujejo in v nekaj mesecih ali letih hudo ogrozijo možnost delavca za delo in tudi njegovo življenje. Laboratorijske preiskave, EKG, RTG, spirometer in drugi natančni pregledi lahko pravočasno odkrijejo skrite bolezni. Po statistiki bomo s takimi pregledi našli pri delavcih starih nad 45-55 let vsaj 20% hipertnikov, nekaj procentov diabetikov, precej jih bo s povišanimi maščobnimi kislinami v krvi in uratu (putika oz. giht) in precej takih, katerim grozi invalidnost; v gozdarstvu največ zaradi izrabe sklepnih površin, izrastkov in zoženih medvretenčnih ploščic. Ugotovili bomo skrite anemije, ki izčrpajo organizem, kronične spremembe v želodcu, začetno propadanje zaradi alkoholizma. Pri teh pregledih se lahko ugotovi nevarnost srčnega infarkta, ledvične bolezni, ki se javljajo brez vsakih bolečin, kožne, gljivične bolezni, srbečice, ki mučijo terenske delavce po cela leta, ozdravijo pa se v parih tednih. Najnevarnejša pa so maligna obolenja, na katera je treba gledati ob vsakem pregledu. Le ta pa so pogosta pri ljudeh med 50 in 60 letom starosti.

S temi preventivnimi pregledi smo začeli in je prav, da sistematično nadaljujemo.

Finančna sredstva, ki so potrebna za pregled so majhna v primerjavi s sredstvi, ki se prirahinjajo s pravočasnim zdravljenjem oziroma preprečevanjem navedenih bolezni.

Dr. F. Š.

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

25. seja delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb dne 6.1.1983

1. Obravnavala se je vrednost točke za obračun osebnih dohodkov in nadomestil osebnih dohodkov za mesec december 1982 in sprejet je bil sklep, da se upošteva vrednost točke 0,45 din.

2. Za potrebe ljudske obrambe se nabavi en ročni minomet (za potrebe delovne skupnosti)

3. Za delegata območne vod. skupnosti za Gorenjsko se evidentira Lakota Petra, dipl.ing., delavca del. skupnosti skupnih služb.

26. razširjena seja delavskega sveta, IO OOS delovne skupnosti skupnih služb dne 27.1.1983

1. Delavski svet je potrdil popis terjatev in obveznosti delovne skupnosti skupnih služb.

2. Delavski svet je potrdil popis blagajne in porto blagajne DSSS, žiro računov in združenih sredstev na žiro in drugih računih DSSS.

3. Delavski svet je sprejel poročilo o popisu osnovnih sredstev, sredstev skupne porabe in investicij v teku. Seznam sredstev za izločitev iz uporabe ali za uničenje je v zapisniku inventurne komisije.

4. Delavski svet je potrdil popis drobnega inventarja in osnovnih sredstev v počitniškem domu Piran in v prikolicah - 2 na Krku in 2 v Premanturi.

5. Imenuje naj se komisija, ki bo izločena sredstva prodala ali uničila.

6. Delavski svet je potrdil poročilo o popisu drobnega inventarja v uporabi.

7. Delavski svet je ugotovil, da so bile inventure izvršene skladno z načrtom in pravilnikom o inventuri.

8. Delavski svet je sprejel predlog, da se pri obračunu za mesec januar 1983 upošteva akontacijska vrednost točke 0,41 din s tem, da se zaostrijo kriteriji pri ugotavljanju delovnih prispevkov.

9. Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je obravnaval osnutek družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981-1985 in nanj ni imel pripomb.

10. Delavski svet je obravnaval osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1983 in nanj ni imel pripomb.

11. Delavski svet je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini za leto 1983 in nanj ni imel pripomb.

12. Sprejel je samoupravni sporazum o sredstvih za ekonomsko propagando, udeležbo na sejnih in razstavah ter za reprezentanco.

13. Sprejel je predlog pravilnika o razvidu del in nalog.

27. seja delavskega sveta DSSS dne 9.2.1983

1. V zvezi določil dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka mora SDK tekoče spremljati izplačevanje osebnih dohodkov v letu 1983. Zato je bil sprejet sklep, da v skladu z določilom 17. in 32. člena dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka (Ur. list SRS, št. 3/83) izjavljamo, da se kot merila za izplačevanje akontacij osebnih dohodkov v letu 1983, dokler ne

bodo doseženi boljši rezultati dela v skladu z usmeritvami iz dogovora, upoštevajo podatki o višini izplačane akontacije osebnih dohodkov za delo v mesecu decembru 1982, o povprečnem številu zaposlenih na podlagi delovnih ur v mesecu decembru 1982 in o povprečni ravni izplačanih akontacij osebnih dohodkov na delavca za december 1982.

V skladu z določili dogovora izjavljamo, da naj se spremljanje delitev osebnih dohodkov in sredstev za skupno porabo izvaja na nivoju delovne organizacije GG Bled.

2. Od 1.3.1983 dalje veljajo novi zneski za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju dela:

a) Povprečno ugotovljeni stroški za dnevnico

- cela dnevnic nad 12 ur 652 din
- polovična dnevnic nad 8 ur do 12 ur 357 din
- znižana dnevnic od 6 do 8 ur 245 din

b) Povprečni stroški za prenočišče v hotelu B kategorije 498 din

c) Stroški za ločeno življenje

- stroški za stanovanje največ 4.480 din
- stroški za prehrano največ 5.870 din

d) Kilometrina pavšalni znesek za prevozeni kilometer - srednji razredi

- za 15.000 km letno 8,60 din
- za 20.000 km letno 7,80 din
- za 25.000 km letno 7,30 din

21. seja komisije za delovna razmerja DSSS dne 5. januarja 1983

1. Sprejela je predlog ugotavljanja delovnih uspehov za mesec de-

cember 1982.

2.

V zvezi informacije o razporeditvi kadrov, da bi Arh Bojan, ki dela v TOK, enota Radovljica prišel v sektor za urejanje gozdom, Petkoš Janez pa bi prevzel dela v enoti Radovljica, ki jih opravlja Arh, je komisija za delovna razmerja sprejela sklep, da bo o tem sklepala, ko bo izveden postopek dogovarjanja med TOK in delovno skupnostjo.

3.

Golob Tatjano z Jesenic in Gašperin Boštjana z Bleda se obvesti, da v delovni skupnosti ni potreb za zaposlitev.

4.

Potrdi se predlog komisije za stanovanjska vprašanja, da se prosto stanovanje na Bledu, Alpska 7 dodeli v uporabo Jamar Janezu, delavcu TOZD gozdno avtoprevozništvu in delavnice.

22. seja komisije za delovna razmerja DSSS dne 2. februarja 1983

1.

Potrdila je predlog ugotavljanja delovnih prispevkov za mesec januar 1983.

2.

Komisija za delovna razmerja soglaša s prenehanjem delovnega razmerja tov. Mežan Helene, ker izpolnjuje pogoje za redno upokojitev.

3.

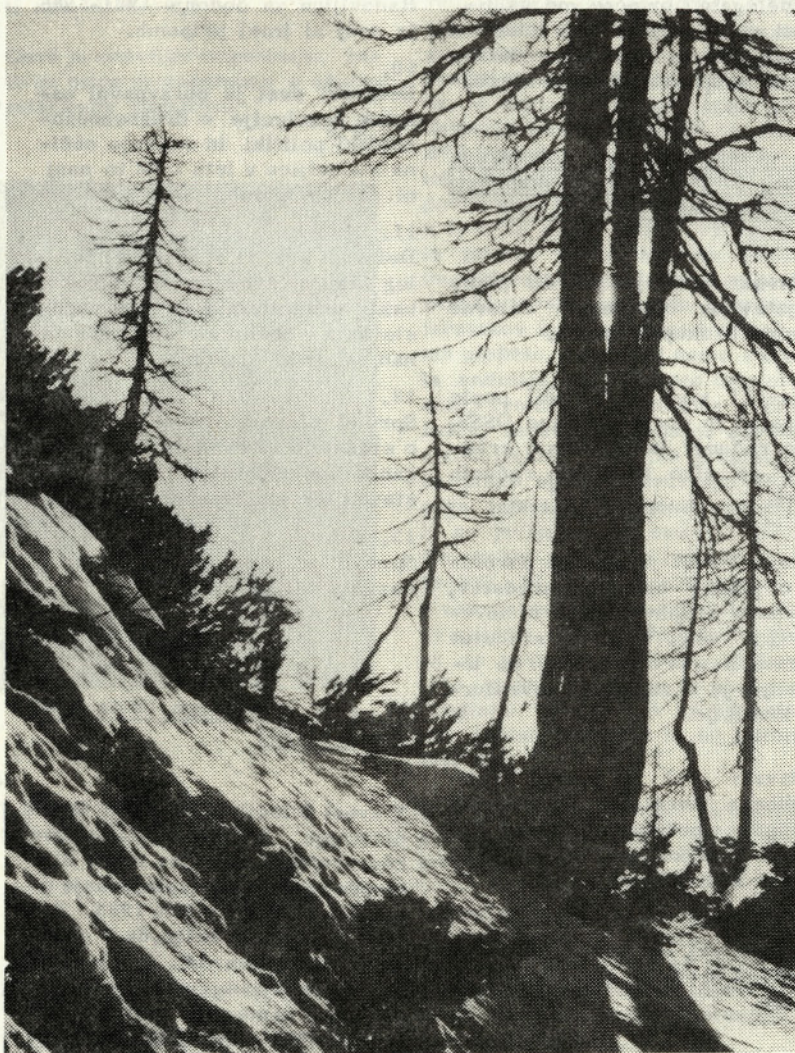
Vidic Barbari z Jesenic, ki ima končano visoko šolo za organizacijo dela in Ozbek Konradu z Jesenic, ki ima končano srednjo ekonomsko šolo, se odgovori, da nimamo prostih del in nalog, ki bi ustrezala njihovi izobrazbi.

M. Č.

Odmor

Foto: I. V.

Zima v gorah

Foto: I. V.

Spremembe delovnega koledarja za leto 1983

TOZD gozdarstvo Bohinj

1. Kolektivni dopust za delavce v delavskem centru:

Odhod domov 29.4.1983 popoldan. Prihod 9.5.1983 zjutraj na delo = 5 delovnih dni.

2. Odhod domov 15.7.1983 popoldan. Prihod na delo 25.7.1983 zjutraj = 4 delovne dni.

3. Odhod domov 25.11.1983 popoldan. Prihod na delo 5.12.1983 zjutraj = 2 delovna dneva.

Za vse zaposlene:

1. Kolektivni dopust dne 28.11.1983.

2. Namesto 7.5.1983 bo delovni dan 21.5.1983.

3. Namesto 3.12.1983 bo delovni dan 10.12.1983.

Navedene spremembe delovnega koledarja so bile sprejete na seji delavskega sveta dne 16.12.82.

P. R.

Rovtarica

Foto: I. V.

Dokler ima človek glavo na ramenih, zanj ni nič izgubljenega.

Ljubiti morate ljudi, če jih hočete spremeniti.

Vietnamski pregovor

PESTALOZZI

Program izobraževanja kmetov

Bled - Na zadnji seji Centralnega sveta temeljne organizacije kooperantov gozdnega gospodarstva Bled so delegati sprejeli program izobraževanja kmetov kooperantov za leto 1983 za občini Jesenice in Radovljica. V letu 1983 se bodo prizadevali za večjo aktivnost na terenu. Pospeševali bodo proizvodnjo v proizvodnih skupnostih na Gorjušah, Rovtih in Srednjem vrhu. Proizvodnim kooperantom bodo pomagali pri nakupu gnojil in krmil. Kar bo še razpoložljivih sredstev jih bodo porabili za usposobitev kmetijskih površin za strojno obdelavo. Za vse proizvajalce v občinah Jesenice in Radovljica bodo organizirali in izvedli predavanja o pridelovanju silazne

koruze, krmljenju krav, pravilni rabi travnega sveta, dosuševanju sena s sončno energijo, krmnih posevkih, strojni molži in odpravljanju napak, pašništvu, sadjarstvu in pridelovanju krompirja. Za kmečke žene bodo predavanja o uporabi čistil in higijeni v domu, boleznih srca in ožilja, zdravi prehrani in praktični prikazi novosti v gostinstvu in racionalizacija rabe časa.

Mlade zadrušnike bodo vključevali v tečaje in tekmovanja, ki bodo prirejeni v okviru kmetijstva. Pri izvedbi programa bodo pomagali učencem osnovnih šol, kjer imajo pouk iz kmetijstva. Kot nagrado za marljivo sodelovanje pri predavanjih in tečajih bodo

organizirali za kmečke žene, mlade zadrušnike in kmete po eno strokovno ekskurzijo iz vsake združene enote, seveda ob njihovi soudeležbi. Večletna praksa je namreč pokazala, da so tudi strokovni ogledi del izpopolnjevanje pri izobraževanju kmetov in kmečkih žena. Za načrtovano izobraževanje in ostalo dejavnost po omenjenem programu bodo porabili 1.520.000 dinarjev. Potrebna finančna sredstva bodo zagotovili Temeljna organizacija kooperantov GG Bled, Sklad za intervencijo v kmetijstvu, Skupščina občine Radovljica in Skupščina občine Jesenice.

Ciril Rozman

S 13. SEJE CS TOK GG BLED

Bled. V torek, 28. 12. 1982 je bila na Bledu 13. seja centralnega sveta temeljne organizacije kooperantov Gozdnega gospodarstva Bled.

Delegati so na seji sprejeli ugotovitveni sklep, da so zaposleni v decembru na referendumu potrdili Pravilnik o dodeljevanju stanovanj in posojil in samoupravnih sporazumov o združevanju stanovanjskih sredstev ter o skupnih osnovah in merilih za dodelitev teh sredstev.

Razpravljali so o izvršitvi načrta in sprejeli smernice za sestavo zaključnega obračuna temeljne organizacije kooperantov za leto 1982.

Delegatom je bilo pojasnjeno, da bo načrt prodaje iglavcev dosežen, medtem ko letni načrt prodaje listavcev ne bo dosežen stodostotno; kljub temu pa bo načrtovani dohodek dosežen stodostotno.

no. Na seji so se tudi dogovorili, da bo načrt sečenj v temeljni organizaciji kooperantov v zasebnih gozdovih v letu 1983 55.000 kubičnih metrov iglavcev in 5000 kubičnih metrov listavcev, skupaj 61.000 kubičnih metrov.

Na zaključku seje je predsednik sveta TOK podelil priznanja in plakete zaslužnim članom ob 100-letnici hranilništva v Sloveniji. Za aktivno delo v hranilno kreditni službi so prejeli plakete: Franc Burja z Bleda, Vinko Toman iz Žirovnice, Alojz Pekavec iz Stare Fužine, Alojz Resman iz Žapuž in Franc Cvetek iz Studorja. Priznanja so prejeli: Minika Praprotnik iz Mošenj, Alojz Cvenkelj iz Peračice, Peter Kunstelj iz Bohinjske Bele, Martin Zupanc iz Srednje vasi in Franc Klinar s Plavškega rovtva.

Ciril Rozman

REŽIJCI ZAPOSTAVLJENI

Stabilizacija-varčevanje to je beseda, ki jo slišimo vsak dan. Televizija, radio, časopisi, sestanki - sama stabilizacija. Zato ni čudno, da je bil sklep uredniškega odbora, da se tudi v tej številki Presekov nadaljuje zbiranjem mnenj po tem vprašanju v naši sredini. Ponavadi povpraša-

mo za mnenje delavce na težjih delih, to je pri poseku, pravilu in gojenju. Tokrat sem se odločil napraviti izjemo. Sicer so pa v kolektivu vsa dela potrebna, saj jih drugače ne bi imeli. Ne morejo biti vsi sekači, ne vsi direktorji, ne vsi šoferji in ne vsi knjigovodje... Vsa dela so

potrebna, seveda niso vsa enako cenjena in nagrajena.

Na zastavljena vprašanja je odgovarjala Majda Donaval - knjigovodja osebnih dohodkov, blagovni knjigovodja in blagajnik ob enem. Kdo je ne bi poznal. Zlasti smo je veseli okrog desetega v mesecu. Najprej da "komando" na sedežu TOZD-a: "Po denar pridite!" Nato ga odpelje še na teren.

Teško se je odločila za intervju. Že sem mislil, da bom moral poslati uredniku le naslov, pa se je čez nekaj časa le omeščala.

"V TOZD-u Pokljuka sem že 23 let, zadovoljna sem, sicer bi že odšla. Vsa ta leta sem preživela lep del svojega življenja. Odnosi so dobri, saj večjih problemov ni, rezultat tega je, da tudi podjetje "dobro stoji". Sicer pa smo režijci zapostavljeni. Če ne bi bili mi na teh mestih, bi bil pa kdo drug, saj manj nas režijcev že skoraj ne more biti, kot nas je."

Boli jo, ker se na drugih mestih lahko OD preseže, le ženske so zakovane na 100 %.

"Za vsako delo se dajo določiti merila, sicer ni delo."

Ob neki priliki je dejala, da bi človek moral tekati po stopnicah gor in dol in kričati kaj dela, da bi ga kdo slišal. O stabilizaciji in varčevanju pa meni:

"Razsipniško se že zdaj ne obnašamo, saj to je v ljudeh, da varčno in gospodarno ravnajo. Kurjavo imamo že zdaj na minimumu. Prave stabilizacije pa še nismo občutili, za enkrat nam ni nič hudega, lačni nismo, nikomur ne grozi, da bo ostal brez dela. Če les ne bo šel v promet, šele takrat bomo "zagazili". Takrat bomo šele začeli razreševati tiste napake, ki jih (še) imamo. Besen si, ko poslušas in bereš kakšne "lumparije" se dogajajo v naši družbi, posledice nosimo vsi, skrbi pa te, ko se govori o nacionalnih vprašanjih."

Na koncu naj še napišem, da so vse ženske, ki delajo v TOZD-u užaljene, ker dobijo edino one manj regresa za malice, kot vsi ostali. Kot, da bi bile "zamorke" pravijo.

Podlogar Jože

Jelovški kontrasti - Foto: I. V.

Z naloženim Timberjackom letel po zraku

RESNICI V OČI

Tovariš Razpet Pavel je zaposlen v TOZD-u Gozdarstvo Bohinj od leta 1961. S traktorjem ter kasneje s Timberjackom vozi lesne sortimente 15 let. Razen nesreče z motorno žago v septembru leta 1982 v vsej dobi zaposlitve

ni imel nesreče pri delu. Poleg izredne marljivosti in vsestranskih izjemnih odnosov tudi vestno sodeluje v samoupravnih organih.

Dne 19. 11. 1982, ko so delali v Žagarjevem grabnu v revirju Notranji Bohinj, je bil teren zaradi mraza leden. Kljub veliki strmini se je delo dobro odvijalo.

Ob 14. uri sta s pomočnikom naložila cca 8 m³ hlodovine na Timberjack. Ker je bila relacija dolga, sta menila, da lahko naložita nekoliko več hlodovine na vozilo.

Vozil je po smučarski trasi, od katere je zavil na vlako po strmini navzdol na staro smučarsko traso. V trenutku, ko je vozil naložen traktor po najbolj strmih terenu mu je vrglo reduktor iz brzine in nikakor ni mogel ustaviti vozila. Vozil je s hitrostjo, kakršne se ne da opisati cca 200 m daleč. Na blagem ovinku je Timberjack s tovorom in voznikom vrglo v levo v višino 3 m na stoječa bukova drevesa premera cca 25 cm. Tri bukve je plug vozila dobesedno odrezal, ostale so se naslonile na druga drevesa tako, da je nastal praktično most v zraku, po katerem je brzel Timberjack. Zaradi zaprek v zraku se je vozilo ustavilo in se prevrnilo v loku na vlako. Timberjack ni bil poškodovan, tov. Razpet pa je dobil na nogi podplutbe, vendar ni iskal zdravniške pomoči.

V trenutku srečnega padca na trdna tla so mu solze zalile oči.

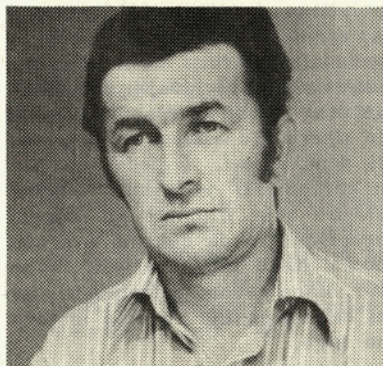
P. R.

V naši obratni ambulanti se v zadnjem času dogajajo čudne stvari. Res sem bolj redek obiskovalec ambulante, morda enkrat do dvakrat letno, vendar se ne spominjam, da bi pacienti hodili v ordinacijo kje drugje kakor skozi čakalnico. Vsak pacient si je sam "držal" vrsto. Zdaj pa so dve vrsti pacientov: eni, ki čakajo na vrsto in gredo v ordinacijo skozi čakalnico in drugi, ki gredo preko reda mimo sestre "od zadaj". Tako je bilo tudi v ponedeljek 10. januarja. V čakalnici je čakalo precej ljudi, med njimi tudi ženska, ki je imela že tri dni vročino. Okrog 12. ure je prišel boljši tovariš-uslužbenec GLG, ni bil videti preveč bolan, imel pa je kravato. Sestra ga je spustila "od zadaj" v ordinacijo. Okrog 14. ure je sestra prišla v čakalnico povedat šestim, dalj časa čakajočim pacientom, naj gredo domov, ker jih zdravnik ne bo sprejel.

Človek se vpraša ali smo res vsi enaki - kakor smo zapisali v ustavi. (Člen 197 - Občani so enaki v pravicah in dolžnostih ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, veroizpoved, izobrazbo ali družbeni položaj.)

Zgoraj opisani primer to ne potrjuje.

ŠELIGA JOŽE 30 KRATNI KRVODAJALEC

Tovariš Šeliga Jože je zaposlen v TOZD gozdarstvo Bohinj od leta 1966. Doma je iz Ptujске gore in si je v Bohinju zgradil lasten dom. Rad hodi v planine in je med najboljšimi delavci.

Kljub delovnim naporom pri sečnji lesa je daroval kri že 30 x, za kar je prejel odlikovanje in je bil na povabilo Zavoda za transfuzijo krvi Ljubljana na dvodnevni izletu v Varaždinu, katerega se je udeležil tudi tov. dr. Džudžar iz Bohinjske Bistrice.

Njegov izraz na obličju morda izraža misel na vse ponesrečenec, katerim gre letno tudi po trikrat darovati kri in na vse tiste, katerim je pripravljen še pomagati s svojo dragoceno krvjo. Pozivu Zavoda za transfuzijo krvi Ljubljana se vedno odzove.

V podjetju v glavnem cenimo delavce po njihovih delovnih uspehih in po sodelovanju v samoupravnih organih, vseh ostalih odlik posameznikov pa ne opazimo, ker tudi o njih nismo obveščeni.

Tudi tovariš Petrič je dosegel v krvodajalstvu izreden uspeh, saj je letos daroval kri že enajndvajsetič. Čeprav si je tudi on po leg težkega dela sekača-motorista zgradil lasten dom v Bohinju, se ni bal žrtve za bolnike in ponesrečence, saj se zaveda, da bo nekoč kri morda tudi sam potreboval.

Tudi on je med najboljšimi delavci v TOZD gozdarstvo Bohinj.

Njima in vsem krvodajalcem, katerih imena nam niso znana, se v imenu trpečih bolnikov iskreno zahvaljujemo.

P. R.

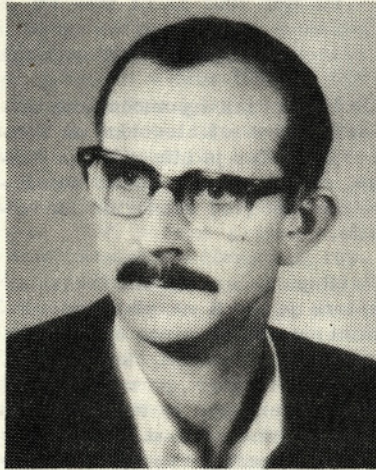
UPOKOJITEV

Po 33 letih se je upokojil gozdni delavec Mlekuž Anton. Leto 1950 se je zaposlil na Bohinjski gozdni upravi. Najprej je bil sekač in voznik s konjsko vprego. Vozil je še na žičnico Razpokes iz Martinčka. To so bili časi, ko si je naša delovna organizacija šele gradila temelje za nadaljnji razvoj. Kasneje je Anton delal kot nakladalec v znameniti Kusterlovi skupini, ki so jo sestavljali, sami odlični delavci. Spominjamo se da so nakladali solo kamione do 18 kubičnih metrov in dnevno naložili tudi preko 300 kubičnih metrov hlodovine. Kamionske ročice so podaljšali z lesom. V Medvode je peljal kamion s prikolico 64 prostornih metrov celuloze! Te številke so zanimive, ker daleč presegajo današnje kapacitete težjih vozil.

Zaradi bolezni se je Anton kasneje zaposlil v skladišču. Nazadnje je delal na komandnem pultu mehaniziranega skladišča.

Anton je na domu obnovil kmetijo v Koritnici nad Bovcem. Sodelavci mu želimo da bo na svojem dolgo užival zaslužen pokoj.

SREČNO V POKOJU, MILAN!

žina se je množila in treba je bilo nahraniti lačna usta. V zakonu se je rodilo pet otrok. Štirje še niso preskrbljeni in tudi žena ni zaposlena. Nima veliko zemlje, le za nekaj svinj in kokoši je je. V času, ko je delal pri TOZD Pokljuka je s pomočjo posojila, ki ga je dobil pri GG, obnovil skromen dom.

Pred leti mu je začelo nagajati zdravje. Moral je na težko operacijo. Komaj si je opomogel, je moral še na drugo operacijo. Že pred enim letom so ga zdravniki silili v pokoj, a ni pristal. Letos je bil ponovno klican na invalidsko komisijo. "Milan v pokoj greš", je bil dokončen sklep invalidske komisije. Nič ni pomagalo, tudi to ne, da je komisijo prepričeval, da še lahko dela.

Težko mu je bilo, ko je odhajal s Pokljuke. "Težje mi je, kot če bi šel v zapor. Od tam se še vrneš, s pokoja nikdar več. Kako naj od pokojnine, ki najbrž ne bo velika, živi šest ljudi!"

Milan! Sodelavci ti ob odhodu v pokoj želimo, da bi jo dolgo, dolgo užival pa naj bo kakršnakoli že.

Podlogar Jože

Približno pred dvajsetimi leti se je zaposlil pri takratni Gozdni upravi Pokljuka tovariš MARIČ Milan. Doma je iz Slatine v Bosni. Najprej je bil več let zaposlen na Mežakli, nato na Pokljuki, oziroma tam, kjer je bilo pač potrebno. Delal je kot sekač in gojitelj. V začetku je bil sezonski delavec, kasneje je postal stalni. Sezonsko delo mu je ostalo v krvi, saj je letno sezono znal dobro izkoristiti. Poleti je odhajal v rodno Bosno le za večje praznike. Bil je eden redkih, ki mu je skoraj ves dopust ostal do konca leta. Bil je povprečen delavec, z dela ni izostajal. Dru-

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Je zavora motorne žage obvezna za delo in zakaj jo pri nas ne popravljajo?

V Uradnem listu SFRJ 34/80 je bil objavljen pravilnik o tehničnih normativih za uporabo motornih verižnih žag v gozdarstvu. V trinajstem členu tega pravilnika je določilo, ki pravi, da morajo imeti varnostno verižno zavoro vse motorne žage, katerih moč je manjša od 4 kW. Ta predpis torej velja za vse tipe motornih žag, ki jih uporabljamo pri nas. Zaradi tega že nekaj let nazaj za našo profesionalno uporabo nabavljamo samo motorne žage, ki so že tovarniško opremljene z varnostno verižno zavoro.

Pri tehničnem pregledu motornih žag, ki smo ga opravili konec leta 1982 smo ugotovili, da so varnostne zavoro demontirane z velike večine motornih žag tako, da imamo danes v uporabi samo približno desetino motornih žag z varnostno zavoro. Resda je varnostna zavora do neke mere lahko ovira pri izvajanju hrbtnege reza in pri kleščanju, vendar jo kljub temu delavci ne bi smeli demontirati. Izgleda, da nas o koristnosti varnostne verižne zavoro tuje izkušnje ne morejo prepričati in da čakamo nesrečo doma, da bi lahko verjeli, da je varnostna zavora potreben sestavni del varnostne opreme motorne žage.

Na drugi del vprašanja bi odgovoril, da do sedaj s strani uporabnikov motornih žag ni bilo niti enega zahtevka za popravilo varnostnih zavor. Ob sedanji disciplini upoštevanja predpisov pa se postavlja tudi vprašanje smiselnosti tega popravila, ker potem posamezniki lahko brez posledic demontirajo in zavržejo zavoro. Ne nazadnje pa so pomembni tudi stroški popravila, saj samo pokrov žagalnih delov z varnostno zavoro stane 2.820 din brez dela in ostalih stroškov.

Na tem področju bo vsekakor treba doseči več discipline, kajti varnost delavcev je prva in tega se moramo vsi zavedati.

Odgovoril: Zvone Šolar

Ali je mogoče ugotoviti veljavne akte (pravilnike, sporazume, statute, ipd.), ki veljajo za GG Bled?

Da.

Najpomembnejši samoupr. splošni akti delovne organizacije in temeljnih organizacij oz. delovnih skupnosti, ki so v veljavi:

I.

1. Samoupravni sporazum o združenju v delovno organizacijo iz leta 1975 s spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o združenju v delovno organizacijo.
2. Statut delovne organizacije GG Bled iz leta 1975.
3. Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih delavcev v temeljnih organizacijah in delavcev v delovni skupnosti skupnih služb iz leta 1978.
4. Samoupravni sporazum o urejanju medsebojnih razmerij pri pridobivanju dohodka iz leta 1977.
5. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke iz leta 1977;

Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke iz leta 1981.

6. Samoupravni sporazum o osnovah za določanje razvida del oziroma nalog iz leta 1981.

7. Samoupravni sporazum o varstvu pri delu iz leta 1975 in Pravilnik o varstvu pri delu iz leta 1970.

8. Samoupravni sporazum o pripravljanju in sprejemanju planov iz leta 1977.

9. Samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti iz l. 1978.

10. Samouprav. sporazum o združenju ter o skupnih osnovah in merilih za dodelitev stanovanjskih sredstev iz leta 1982.

II.

1. Samoupr. sporazumi o združenju dela delavcev v temeljne organizacije iz leta 1977.

2. Statuti temeljnih organizacij, sprejeti leta 1979, 1980 oziroma 1981.

roma 1981.

3. Pravilniki o delovnih razmerjih iz leta 1979; spremembe in dopolnitve pravilnika o delovnih razmerjih iz leta 1982.

4. Pravilniki o razporejanju čistega dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke iz leta 1977.

5. Pravilniki o odgovornosti delavcev iz leta 1981.

6. Pravilniki o dodeljevanju stanovanj in posojil za stanov. gradnjo iz leta 1982.

7. Pravilniki o inventuri iz leta 1982.

8. Pravilniki o uporabi službenih avtomobilov iz leta 1982.

9. Pravilnik o razvidu del in nalog iz leta 1983.

Odgovorila: Marija Ogrin

Eden najmlajših traktoristov in star zgibnik zgibnik nočeta zaostajati Foto: GG

Pretvarjaš se, da se svet vrti okrog sonca; kajti prepričan si, da se vrti okrog tebe.

Vsa človekova dejanja morajo, če nočejo biti jalova in prazna, služiti koristim človeka.

ZAMACOIS

PLEHANOV

KADROVSKE SPREMEMBE

Znanje - boljše gospodarjenje usmerjeno izobraževanje naj bo sestavni del enotnega sistema združenega dela

V decembru

Prišli:

ZUPANC Srečo
TOK o.e. Radovljica
MEŽNAREC Bogomir
TOZD gozdarstvo Pokljuka

Odšli:

34 sezonskih delavcev
TOK gozdno gradbeništvo

SODJA Ciril
TOZD gozdarstvo Pokljuka
prestajanje kazni

KRNIČAR Ljuba
TOK o.e. Radovljica
sporazumno

JURIČ Cvitan
TOK o.e. Radovljica
sezonska zaposlitev

V januarju

Odšli:

SEKELEZ Branko
TOZD gozdno gradbeništvo
sezonska zaposlitev

ANDRIJEVIČ Stipo
TOZD gozdno gradbeništvo
sezonska zaposlitev

MILINOVIČ Frano
TOZD gozdno gradbeništvo
sezonska zaposlitev

Število zaposlenih po TOZD 31. 1. 1983

TOZD gozdarstvo Bohinj	83
TOZD gozdarstvo Pokljuka	98
TOZD gozdarstvo Jesenice	56
TOK Bled	63
TOZD gozdno Gradbeništvo	42
TOZD gozdno Avtoprevoznishтво	63
DS SS	57
	<u>462</u>

V družbenem planu in resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1983 smo zapisali med materialne okvire razvoja, da bo potrebno na konvertibilno področje povečati izvoz za 15% tudi v gostinstvu in turizmu s povečanjem števila nočitev tujih gostov in s povečanjem izvenpenzijske potrebnosti.

Uresničevanje teh okvirov je pogojeno med drugim tudi z izvajanjem kadrovske usmeritve. Poklici v gostinstvu na Gorenjskem so še vedno deficitarni, zato je na razpolago 84 sorazmerno visokih štipendij.

V občini Radovljica izvajamo dva programa usmerjenega izobraževanja in to:

- vzgojnoizobraževalni program strežbe in kuharstva, ki ga izvaja Srednja šola za gostinstvo in turizem Bled. Učenci po končanem tretjem letniku pridobijo poklic kuhar in natak in se lahko zaposlijo, ali pa nadaljujejo šolanje za tehnika. Odprta jim je tudi možnost šolanja na višjih in visokih šolah. V bodoče načrtujemo še vzgojnoizobraževalni program turistična dela za pridobitev poklica gostinsko-turistični tehnik. V šolskem letu 1983/84 je prostih 60 vpisnih mest za vzgojnoizobraževalni program strežba.

- vzgojnoizobraževalni program poslovno - finančne dejavnosti izvaja Ekonomska srednja šola Radovljica. Učenci si pridobijo poklic ekonomski tehnik po končanem četrtem letniku. V šolskem letu 1983/84 je prostih 60 vpisnih mest za ta program.

Po štiriletnem šolanju se učenci lahko zaposlijo v različ-

nih dejavnostih ali nadaljujejo študij na višjih ali visokih šolah v več usmeritvah. Potreba po dveh I. letnikih (60 učencev) je gospodarsko opravičljiva, saj je analiza pokazala, da bomo do leta 2000 v občinah Jesenice in Radovljica potrebovali 880 delavcev s to usmeritvijo, ali 58 delavcev na leto samo za nadomestne zaposlitve.

- Oddaljeni učenci lahko v času šolanja bivajo v Domu učencev na Bledu. Prostih je 25 mest.

Ekonomska srednja šola in Gostinska šola sta šoli s sorodnimi usmeritvami. Svet za vzgojo in izobraževanje pri Republiški konferenci SZDL Slovenije je podprl zahtevo po oblikovanju polivalentnih centrov (z več usmeritvami in sorodnimi programi) tam, kjer imajo zagotovljene kadrovske in druge možnosti. Strinjali so se s predlogom, da je treba šole, ki izpolnjujejo vse zahtevane pogoje, opredeliti kot matične šole. Sedanja mreža šol je zoževala možnosti izobraževanja predvsem v manjših krajih, ni pa bila upoštevana dnevna migracija učencev, saj se vsak dan vozi v Kranj približno 450 učencev. Tako je učenec na poti dnevno povprečno 4-5 ur. To je zanj in za starše velika obremenitev. Šola v bližini domačega kraja pomeni veliko prednost. Omogoča pristno povezavo starši-šola-učenec, je cenejša in preprečuje odliv mladega kadra v velike centre (Ljubljana, Kranj).

ZA SŠGT BLEDE
prof. Koman Marija

Niso časi slabi, temveč človek.

John BEAUMONT

ZA VEZANE DINARSKÉ VLOGE ZNOVA POVIŠANA OBRETNÁ MERA

Vrsto let obresti na vezane vloge niso sledile odstotkom inflacije v našem gospodarstvu, zato tudi ni bilo čudno, da so se ljudje vse manj odločali puščati denar v banki za daljšo dobo. V letu 1982 so banke dvakrat povečale obrestno mero za vezane hranilne vloge. Odziv varčevalcev na marčevsko povišanje obrestnih mer je bil skromen. Izredno pa je občane pritegnilo k vezavi dinarskih in deviznih vredstev oktobrsko povišanje obrestnih mer. Da bi še bolj sledili dejanski vrednosti dinarja se je Združenje bank Jugoslavije odločilo, da s 1. februarjem ponovno poviša obrestne mere za dinarske hranilne vloge. Za dinarsko vlogo, vezano nad 12 mesecev, vam bodo po novem obračunali 18-odstotne obresti, za vlogo vezano nad 24 mesecev 23-odstotne obresti in za vlogo, vezano nad 36 mesecev 28-odstotne obresti. Za vezane devizne hranilne vloge veljajo obrestne mere:

Za vezavo nad 12 mesecev 9-odstotne obresti, za nad 24 mesecev 11-odstotne obresti in za vlogo nad 36 mesecev 12,5 odstotne obresti. To da, pridete z navadne na nepreklicno vezano vlogo, lahko uredite kjerkoli, pri

vseh okencih Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske. Na vezano vlogo lahko prenesete kakršenkoli znesek, lahko celoten, lahko le del tega. Lahko s tekočega računa, žiro računa ali s hranilne knjižice. Obresti vam bodo v banki pripisali ob koncu leta, lahko jih dvigate ali pa jih pustite na knjižici in obrestovale se vam bodo po tako visoki obrestni meri, kot je določeno za to vezano vlogo.

Naj ponovimo še enkrat:

	O b r e s t i	
	dinarske	devizne
12 mesecev	18%	9%
24 mesecev	23%	11%
36 mesecev	28%	12,5%

Vsem varčevalcem, ki imajo pri Ljubljanski banki, Temeljni banki Gorenjske že sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, bodo avtomatično povišali obrestne mere.

Pa še to:

Varčevalci, ki imajo že sklenjeno pogodbo o vezavi sredstev, imajo možnost, da spremenijo pogodbo o vezavi s krajše na daljšo dobo vezave, za kar pa morajo skleniti novo pogodbo.

Ljubljanska banka

PRESEKI LANI IN NAČRT ZA LETOS

V letu 1982 smo izdali šest številčk Presekov, s tem da sta bili številki 1 in 2 skupaj. V vseh številkah skupaj smo natisnili 137 strani. Preseke smo izdajali po potrebi informiranja članov naše delovne organizacije o poslovanju in drugih dogajanjih. Zato smo v Presekih objavljali rezultate in plane poslovanja, probleme in rešitve, razgovore z delavci ter prispevke o racionalnejšem in boljšem delu. Kolikor je bilo mogoče smo objavljali tudi sklepe samoupravnih organov. Odgovorili smo na vsa vprašanja, ki so prispela v uredništvo. Vse leto smo želeli vzdrževati direktno stiko z delavci, kar upam, da smo z razgovori in direktnimi vprašanji vsaj delno dosegli. Tudi število avtorjev prispevkov, ki jih je 39 (iz naše DO 30 in 9 zunanjih) to potrjuje.

Avtorji prispevkov: Ambrožič Jože 4, Arh Bojan 1, Boškovski Drago 1, Černe Milena 4, Rok Gašperšič 1, Hafnar Zdravko 3, Indok center Radovljica 8, Jelenc Jože 1, Jurhar Franjo 1, Kapus Miro 1, Klinar Andrej 4, Košir Janez 3, Lah Ivica 5, Lapuh Nikolaj 4, Legat Jože 4, Mertelj Alojz 2, Milenkovič Boro 1, Odar Majda 2, Ogrin Marija 2, Peterman Jože 1, Podlogar Jože 11, Pretnar Rozka 2, Remec Franc 4, Rozman Ciril 8, Rozman Janko 1, Silič Zdravko 3, Skumavec Jože 16, Skumavec Anton 1, Alojz Soklič 3, Strgar Lovro 1, Strušek Janko 1, Šolar Zvozne 4, Toman Valentin 1, Urbanc Jože 1, Veber Ivan 8, Vidic Tadej 2, Vidovič Ivan 1, Zalokar Marjan 1, Zalokar Slavko 1.

Na vprašanja so odgovarjali ali pa so sami sestavili odgovor:

Arih Andrej, Boškovski Drago, Čuk Cveto, Jekler Ivan, Košir Janez, Novak Dušan, Ogrin Marija, Pogačar Stane, Remec Franc, Silič Zdravko, Slivnik Janez, Sta-

Trenutki odločanja mladega motorista na izpitu

Foto: GG

re Jože, Vidic Tadej in Vidovič Ivan.

Največ slik so prispevali: Ivan Veber, foto GG in Smolej Igor. Naslovno risbo za št. 3 je pripravil Vili Branc, križanke je sestavil Vidic Albert.

Stroški za izdajanje Presekov v letu 1982 so bili 256.509,75 din. Naklado smo v tem letu povečali na 600 izvodov, stroški po izvodu so bili 85,50 din.

Razdelitev stroškov:

tiskarna Tomo Brejc-Kranj 192.619,75
montaža, ter priprava teksta in fotografij 18.150,00
honorarji za objavljene prispevke in slike 45.740,00
Skupaj 256.509,75

Program za letošnje leto smo nekoliko skrčili. Načrtujemo izdajo samo 4 števil, pri tem, da naklada ostane enaka; obseg posamezne številke pa naj bo okoli 20 strani. Stroški za leto 1983 po programu ne smejo presežati 200.000 din. Kljub temu pa informiranje s pomočjo Presekov ne sme biti slabše kot do sedaj, zato bo potrebno gradivo za objavo pripravljati bolj zgoščeno in v krajših tekstih.

Terminski načrt izdajanja Presekov se ujema s četrtletnimi obračuni poslovanja. Kljub skrčitvam pa vabim vse člane kolektiva k aktivnemu sodelovanju.

J. S.

Kupec v prodajalni:

- K' s'm biv jest m'vad, s'm za sto jurjov pelov z vovam pohn voz fas'nge v Podjele. Zdej s'm pa star, pa za sto jurjov vohk' sam nesem na'n kret vso fas'ngo. Kuj s'm zdej b'l moč'n.

P. R.

Nevoščljiva sestrična:

- Franč'k j' m'd vojsko vsak dan piv taprav' kufe.
- Koliko časa je bila vojna?
- To pa na vem.

P. R.

ŽREBANJE REŠEVALCEV NAGRADNE KRIŽANKE

Uredniški odbor "Presekov" je 13.1.1983 izžrebal dobitnike nagradne križanke s Presekov 6/82.

Izmed 12 prispelih rešitev so bile izžrebane 3.

Nagrajenci so:

- prvo nagrado, knjigo Ivana Jana Dražgoška bitka prejme ŽIDO Mirko, TOZD gozdno gradbeništvo;
- drugo nagrado, knjigo Ivana Ja-

na Dražgoška bitka prejme DOLENC Matjaž, TOZD gozdno gradbeništvo;

- tretjo nagrado, knjigo Ivana Jana Dražgoška bitka prejme METUL Malči, delovna skupnost skupnih služb.

Nagrajencem čestitamo, vsem, ki ste nam rešitve poslali pa se lepo zahvaljujemo.

Uredništvo

ŠPORT

Konec oktobra je ZTKO Radovljica organizirala občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu. Prvenstva se je udeležila tudi naša DO, vendar je bila naša udeležba zelo skromna, saj so nastopili od štirih prijavljenih tekmovalcev le trije. Nasprotno pa je bil izkupiček odličen.

V kategoriji do 27 let je naš Jože ŽLEBIČ igral izvrstno in se uvrstil v finalno skupino. V tej skupini je celo premagal večkratnega prvaka, a zaradi bolečin v ramenu ni zdržal do konca. Zasedel je odlično 4. mesto. AVSENEK Stane je prav tako nastopal v tej skupini, izgubil pa je v 3. kolu.

V kategoriji do 40 let nas je zastopal Štefan KUNSTELJ in se kot vedno dobro uvrstil. Uvrstil se je v finalno skupino, igral do konca odlično in na koncu osvojil bronasto odličje. Čeprav smo imeli samo 3 predstavnike, smo v ekipni razvrstitvi moških dosegli zelo dobro 4. mesto.

V začetku decembra pa je bila v Radovljici tekma naših kegljačev v okviru sindikalnega prvenstva, ki je trajalo kar ves november.

V skupini moških do 40 let je GORZETTI Slavko zasedel 28. mesto, VIDIC Albert pa 44. Nastopilo je 261 tekmovalcev.

V skupini nad 40 let se je KUNSTELJ Štefan uvrstil na 30. mesto, JAKUN Janez pa na 34. Nastopilo je 99 tekmovalcev.

Tudi v tekmovalnem razredu smo imeli predstavnika. DOLENC Matjaž je podrl 207 kegljev in se uvrstil na 4. mesto.

Tokrat smo imeli tudi žensko ekipo. KOS Liljana in PRAPROTNIK Marija sta se uvrstili od 30. mesta, DONAVAL Majda pa je v starejši skupini zasedla 12. mesto.

Ekipno je ženska ekipa zasedla 19. mesto (samo s tremi tekmovalkami), moška ekipa pa je bila zelo dobra 7., od 33 nastopajočih ekip.

V okviru programa sindikalnih športnih iger občine Radovljica za leto 1982 so bila organizirana tekmovanja v devetih športnih panogah. Nastopili smo v vseh panogah razen streljanja. Uspeh je bil različen. Uvrstitve pa so bile takšne:

Skupna uvrstitev

1. Veriga Lesce	1.346 točk
8. GG Bled	262 točk

Vrstni red ženskih ekip

1. LIP Bled	311 točk
8. GG Bled	23 točk

Vrstni red moških ekip

1. Veriga Lesce 1.149 točk
2. GG Bled 239 točk

Še nekaj ob zaključku tekmovanj v letu 1982:

V naši DO so večinoma zaposleni moški. Zato je razumljivo, da smo v kategorijah žensk skromno zastopani. A vendar je v DS SS še precej deklet, ki se ne vključujejo v ta tekmovanja. Še enkrat je treba poudariti, da je posebno v sindikalnem športu glavno sodelovati. S tem razvedrilom pa boste samo koristile zdravju, pa še kakšen gram manj bo pokazala tehtnica. Na koncu pa je treba poudariti, da je rekreacija pomembna za boljšo produktivnost dela.

Sodelovanje referentov za šport je minimalno, vodenje pa nemožne, ker so le ti večinoma raz-

treseni po deloviščih. Tako je pismo najzanesljivejše sredstvo obveščanja. Ponavadi pa odgovorov niti ni ali pa so tudi prepozni. Letos je GG Bled organizator letnih športnih iger SOZD GLG. Za tako organizacijo pa je potrebno precej ljudi in tudi denarja.

Najbrž si nekateri želijo neke vrste stalne rekreacije (telovadnica, kegljanje, smučanje, smučarski tečaji). Planirati se tega ne da, dokler ni odmerjena vsota denarja prav posebno in samo za ta namen. Sicer pa večjega zanimanja, predlogov in želja sploh ni.

Kje je potem šele denar?

Janez Šemrl

Človek je rezultat svojih sposobnosti in svoje sredine.

HISCHFELD

Pri montaži žičnice Jezerca so delavci hoteli nekoliko podaljšati čas za malico. Enega izmed delavcev so določili, da je v presledkih klical:

Ho-ruk!... Ho-ruk!... Ho-ruk!

Gozdar se je čudil, da se vrvi kljub klicom, ki jih je slišal, ni premikala. Šel je zato k delavcem in jih našel pri - kvartanju.

P. R.

Podonavski jelen v ruku

Foto: I. V.

Glasilo "PRESEKI" ureja uredniški odbor delovne organizacije GG Bled, Ljubljanska c. 19.

Odgovorni urednik Jože Skumavec, dipl.ing., tiska Delavska univerza Tomo Brejč Kranj v 600 izvodih